cōmissam contra defunctum sicut non
agit heres donatoris ob ingratitudinem
cōmissam contra defunctum et in hoc casu
Jo. an. distinguit ut s. quod si sciuit et
tacuit non potest agere eius heres alias secus
Sed quo ad articulum glosse utrum possit agere
contra filium dic ut non valet pro collatione de
prohibi seu alie impalem ff. si ubi dicitur
quod eo casu quo vasallus priuatur ipso iure
propter culpam quod alienauit licet dominus non reuocauerit
feudum ad se heres tamen potuit facere ipso iure [illegible]
non perdit feudum non agetur contra filium
ob delictum patris et hoc casu procedat ar-
ticulo et facit l. omnis ff. de publi. nec obstat
quod non in decretalibus c. ij de prescriptionibus l. vi Sed hic queritur
numquam collator beneficij possit reuocare
collacionem ob ingratitudinem cōmissam
in ipsius personam Videtur quod sic nam colla-
cio beneficij dicitur donacio ut in c. si de offi.
vicarii li. vi et a simili potest reuocari ob ingra-
titudinem cōmissam contra collatorem Jo.
an. et alii doctores tenent contrarium quia col-
lacio beneficij non est proprie donacio nam
tenetur collator ex necessitate offitij conferre
conferre sed liberalitas consistit in non dando (spoliatio)
Item non in c. relatum de preben. unde non
notatur de tanta ingratitudine seu vicio
iste qui recepit beneficium spirituale sicut
ille qui recepit donum ex mera liberalitate
donatoris et facit hoc quod non bar. in l.
abaci ff. de donat. nec obstat c. si de postu.
prelatorum ubi clericus priuatur beneficio ad nominandum
contra ecclesiam in qua habet beneficium quia ibi
legitur lex de ingratitudine cōmissa contra
ecclesiam et non contra collatorem Item ibi priua-
tur beneficio non autem reuocatur collatio Et non
bene predicta primo quia mea scripta loquencia
de donatione non habent locum in collatione bene-
ficiorum Secundo colligitur quod reuocacio donationis
ob ingratitudinem habet locum dumtaxat in
donacione proprie supra Et ideo posset non
conuenienti acceptari quod dampnatio donatio
facta propter merita precedencia non reuocetur
ob ingratitudinem quia illa non est vera
donacio sed quedam remuneracio unde ea
que dicitur s. in articulo et possit colligi contrarium
per oppinionem quorundam quam ibi recitaui sed
primum arbitror verius Ultimo queritur
de iij q. Quidam baro edificauit monas-
terium et donauit [illegible] et demum abbas
et monachi cōmiserunt ingratitudinem
contra hunc baronem in casibus legis expressis
numquam reuocabitur illa donacio Respon-
dent hanc q. eo ti. § i ubi quod si lado
et refert duas oppiniones prima est quod ob hoc
monasterium destruetur sicut in plo
videmus quod ciuitas subiicitur propter

Questio

clericus [?]

Questio

crimen pro delicto ciuium Jmmo plus non pro-
bat in l. aut facta ff. de penis et
dixi in c. dilectus l. ij de simonia Item
ciuitas priuatur dignitate episcopatus
pro delicto ciuium ut in c. ita et v. q.
ij Item theodora cum glosso est quod delicto
prelati et capituli noceret ecclesie ut non in c.
ij de ordi. cogni. et in c. delic. de re.
in li. vi facit l. iubemus nulla C.
de sacro sanc. ecclesiis Alia oppinio est quod
monasterium non destruetur sed expellantur
persone et alie substituentur et hec oppi-
nio videtur equior ut sic pocius pu-
niantur persone quam ecclesia argumentum in c. romana
in § de sen. ex. li. vi et ad hanc oppinionem tangit
hic spec. Hanc questionem possumus ad-
ducere generaliter in omni donacione facta ecclesie
numquam ob ingratitudinem prelati et capituli
veniet reuocanda Sed hic amplius non
insisto quia dependet ab alia que mul-
tum plorat numquam delictum prelati et capituli
noceat ecclesie et dicendum est ut plenius
dixi in c. i de dolo et contu. in decretalibus c.
dilectus de simoni

Supra visum est de donacione sed
quia dubitari poterat numquid clerici de
eorum peculio possint donacionem
facere modo supponit hanc rubricam
Et scias quod peculium capitur multis modis
et quo ad proprium peculium dicitur prediolum
proprium clericorum unde sepe capitur pecu-
lium pro prediolo aliquo et peculium a
pecunia et est nomen diminutiuum quasi
pupilla pecunia et pecunia dicitur a pecore
ubi legitur q. iij c. iudicii Et credo quod istud
vocabulum diminutiuum fuit attributum
clericis quia ut plurimum non habent ampla
predia Et numquam sciatis peculium filius
et proprie et de pecunia quam existens in
potestate alicuius ut filius familias uel seruus
et scias quod recipitur quadruplex species
peculii Est enim castrense quasi castrense
profecticium et aduenticium Castrense est
quod filius familias acquirit in castris et in
bello et de illo potest disponere sicut pater
familias Item quasi castrense quod acquirit
filius in aduocatura aduocati quasi
militant l. aduocati C. de aduocatis diuersorum
iudiciorum et idem in omni officio publico
et istud prerogatur ut castrense propter
sui priuilegium Item quod euenit filio
ex bonis patris sed deinde quod profecticium
ex bonis paternis et istud non acquiritur
filio Aduenticium est quod obuenit filio

Dicimus quod supra positum titulo de donacionibus sed quia clerici de suis peculiis donaciones facere possunt et ideo sub-
sequenter ponitur hic rubrica de peculio clericorum Videndum est circa rubricam quid quod sit peculium
[illegible] quibus clericis liceat habere peculium Et quod dicatur peculium possit
peculium clericorum et patrimonium clericorum Nam peculium patrimonium appellatur ut ff. ad trebelli. [illegible]
[illegible] peculium dicitur filiorum et filiorum quod pater filio et dominus seruo gradit
ut ff. de peculio per totum Dicitur autem peculium a pecunia totum quod homo habet pecunia appellatur
pecunia vero a pecoribus quia quondam antiqui habebant in pecoribus consistebat ut i q. iij toto

De peculijs tamen vide ... cognati clerici habent proprium patrem vel matrem ... ad aliud cognacionis ...
... quarto ... C. de episcopis et clericis ... auctentica ... titulus ...
... absque artificio suo vel ... et quia nos ... clericus ... applicari ...
... habebat vel ... hoc ... aliquem ... vel morbo canonum ...
... vel ... de statu monachorum ... Et ... dixi ... in ... qui ... ad abdicacionem peculii

alunde puta ex donacione vel successi
one vel ex industria sua seu ex prosperi
fortuna et operas huius peculij acquirit
filio constitutus acquiritur patri in vita
et de hijs vide in spe in h. de acto. §
i. et quid de peculio et sequitur et ibi
habes ~~....~~ filius presumatur acqui
suisse ex bonis patris an ex industria
et vide no. glo. in l. cum oporteat C. de
bonis que li. que libus non adlectendum
nam videmus solum differre a laicis
in peculio adventicio et intelligo
de clericis filijs sed na. pro clericatum non
eximitur a patria potestate in temporalibus
licet glo. aliud senserit et ming. b d
in c. in decorum de eta. et qualitatibus
primo tenet ibi primo et Dor. contrarium
et probatur in c. per venerabilem qui
filij sunt legitimi vbi est spirituale in
episcopo et probatur in aut. quibus modis dignitatibus
tibus liberat a patria potestate. vbi
solum fit mencio de episcopatu fuit in
in c. sed ... de iudicijs l. vi. vbi
dicitur quod in spiritualibus filijs non est
sub potestate patris secus ergo in temporalibus
vnde dicendum est de istis speciebus
peculij in clerico sicut in laicis in adventicio
secus est illud quod est cas
trense vel quasi castrense in laico
est adventicium in clerico quia acquirit
sibi peculium aduenticium ex quo ad
vsufructum vt est tex. no. in aut. presbiteros
C. de epi. et cle. vbi no. hosti. et goffr.
de. in c. quia sicut quod bene notabis
Item peculium castrense vel quasi potest
dici in clerico quod prouenit ex beneficio
spirituali et hoc esset verum tenendo
opi. quod clericus facit fructus suos
Inno. Io. in c. pastoralis de offi. or. li. vi
Sed tenendo contrariam opi. que
plus in pr. propter appellacionem peculium
profectum et indicium debet vt profectum
vt acquiritur ecclesie

Nuclitandum

Acceptum a tercio ecclesie tempore promo
tionis nichil habens propter de bonis ecclesie
~~acqui ....~~ h d. Casus statuit
concilium arelaten. quod si presbiter nichil
habens promotus fuit ad regimen alicuius
ecclesie et postea emisset predia illius ecclesie
dicit esse ad quam nichil habens promotus
est. Nota primo quod paupertas non
impedit ~~non~~ eorum quo minus clericus
possit promoueri ad beneficium licet aliud
sit in tutore vt insti. de excu. tuto.
§ vide glo. xvi. q. iij. in c. i. Nota secundo
quod quilibet acquirit clericus beneficiatus
nichil prouenit habens presumitur acquisuisse ex beneficio

ex bonis ecclesie C. de dona. inter vir. et
et vxo. Nota tercio ibi esse debet tex. quod
expressum quod res acquisita ex pecunia
ecclesie per clericum administratorem effici
tur ecclesie licet clericus emerit nomine proprio nam si
emisset nomine ecclesie non oportet questionem
vnde habuisset precium vel ne loqui
tur ergo quid fraudulenter emit nomine proprio
et sic tex. iste posset casum specialem
in ecclesia na. et glo. quia quia res empta
ex pecunia mea non est mea vt videbitur
laicus in c. siquidem dum licet hosti
dicat ibi quod in ecclesia non est tex. expressum
sed vt dixi hic videtur tex. et ad hoc
t. i. in fi. et l. i. quod glo. fi. in fi. Nota glo.
in eo quod vult quod iste tex. non inducat
presumptionem iuris et de iure vt non
admittat probacionem contrariam immo potest
probari per heredem clerici quod licet non haberet
prouentus liberalis fuit ex artificio
contra quia cum doctor vel bonus scriptor
vel quid simile. Nam ista acquisita ex
industria persone non acquiruntur ecclesie
vt in c. quia nos de testa. et videtur
hoc quod laicus dicit in c. iij. in eodem
Sed contra glo. et tex. opponitur de lege
defunctus C. arbitratur ~~arbitratur~~ vbi habetur
quod curator seu tutor presumitur acquisiuisse
non ex bonis pupilli seu minoris
sed ex propria industria vel prosperitate
fortune ergo idem dicendum in clerico
Sed tutor vel curator est temporalis et tenetur
reddere racionem ad menssuratam nec habet
ita liberam administracionem sicut clericus
Item tutor vel curator licite negociatur
que omnia cessant in clerico nam clericus
non debet negociari in ne cle. vel mo.
quod totiens non presumimus negociari
presumitur delictum quod non est fren
dum est et eadem racio est in propos.
Nam non presumimus quod ex bonis
ecclesie acquisiuerit presumitur quod turpiter
alunde acquisiuerit quemadmodum omnia
bona sunt mariti racionalis l. dote
ancillam C. de rei ven. ita bona ecclesie
sunt ipsius ecclesie ideo semper presumimus
vt dixi ista presumptio admittit probaciones
in contrarium quia ecclesia
vxor habebat multa bona ex dote
et maritus cum monops ~~...~~ potest probare
ex fructibus bonorum suorum sicut dicimus
in clerico habente prouentum vel artifi
cium supra oppo. con. tex. in eo quod loqui
tur de promoto ad ordinem non constituto

... de peculio aduenticio testari potest vt ... xij. q. ... de peculio castrensi ... vt ... C. de episcopis et clericis l. ... et C. de apparitoribus ... sed ... ab intestato decedit succedunt cognati in hiis bonis vt xij. q. i. ... et c. episcopi ... de filiis ... de omnibus ... potest ... de ... de peculio aut profecticio testari non potest quod in mobilibus ... et immobilibus bonis ecclesie ... clericis ... amicis et familiaribus vt pauperibus ... vt ... ... et ... ad hec

Marginal notes: deputantur ... in clero ... epi ... Arbitrio tutele ... In glo. fi. ... castrensi possit ... quibus fuit ab abbate ... administratione ... vel ... de monachis ... de peculio

in ordine non habet administratione
ecclesie ideo non debet presumi quod acquisivit
ex bonis ecclesie Sed doctor exponit textum et
bene ibi ordinem id est beneficium in titulum uel in
administratione ut colligitur ex sequenti
Nam occasione ordinis habet beneficium
sicut ferme dicit si beneficiatus esset simplex
quia tunc non esset presumptio quod ecclesie
alle c requisisti et in si in de testamentis Sed
aduerte quia hoc dictum non videtur
fundatum iure Nam quemadmodum
rector administratoris ecclesie presumitur quod rector
acquisivit ex bonis ecclesie ita ratione admi
nistrationis bonorum sui beneficii presume
dum quod acquisiuit ex bonis beneficii
nam eadem ratio est in utroque ideo requiri
nichil facit loquitur enim non in receptis seu
acquisitis per clericum sed in relicto sibi
facto unde presumitur relictum intuitu
ecclesie vel persone quia si habet benefi
cium simplex in eo presumitur intuitu
persone nisi velles saluare dictum Jo
an et doctor tenendo ut in c proditi de offi
ordi li vi quod dicit quod simplex bene
ficiatus facit omnes fructus suos
in vita et in morte si illa opinio
non probatur ut hic ple dico in repe
tito c cum esses de testamentis Aliud aut
de uir dicit supra quasi et vide hoc
per doctor Relbitez De emptione per
platum ex bonis ecclesie debet
instrumentum confici nomine ecclesie alias ab
administratione debet platus remoueri
hic dicitur Nota primo ubi presbiter in diocesi
et si vis intelligere de presbitero proprie tunc
ex expone diocesi id est parochiam quia
diocesis proprie est in gubernatione episcopi
in c si episcopus de offi ordi li vi Sed potest
exponi presbiter id est episcopus et tunc diocesis
sumitur proprie et ex hoc colligitur quod
episcopus potest appellari presbiter nec debet
ex hoc nomine dedignari quod est
nomen dignitatis Nam presbiter grece
idem est quod senior non propter etate
decrepitam sed propter reuerentiam
dignitatis ut est textus in c cleros xxi
di unde olim in primitiua ecclesia episcopi et sacer
dotes pariter appellabantur presbiteri quidam
beatus petrus apostolus licet papa esset plu
ries scribebat se presbiterum primi dicte
distinctionis et xcv di olim et pluries
reperies quod presbiter episcopus appellatur
Nota 2º quod ex pretio illius presumitur res
empta ex nomine id est instrumentum emptionis
confectum est unde appareat rem esse
empta pretio ecclesie mandatur ut in
strumentum acquisitionis fiat nomine ecclesie
Nota 3º quod platus non est dominus fruc
tuum beneficii sui Nam si liberum si
efficeretur dominus posset sibi acquirere
ex redditibus quod contrarium hic dicitur
et in c inquidendum in eo de quo plenius
dicitur in c si in eo Ultimo nota quod quod
modo platus alienans res acquisita
per ecclesiam debet administratione priuari
ut in c mouemus xvi q ii ita et si
fundat etiam in acquirendis ut
quia acquisita ex redditibus ecclesie
appropriat sibi vel aliis Et hic oritur
questio quam format doctor in l quidam
Rubrica titulus Quidam volebat
relinquere ecclesie et platus
induxit testatorem ut relinquet
sibi potius quam ecclesie Numquid platus
teneatur ecclesie ad interesse et quidam
dixerunt quod sic per illam l quidam Sed for
mando questionem distinguit quod
aut blando sermone induxit et non
tenetur ar in l si quis aliquem testari prohibuerit
ubi dicitur quod non committit delictum
is qui blandis verbis inducat testa
torem ad sibi relinquendum aut dolo
seu fraude et tunc tenetur ecclesie ad interesse
Et nota hanc decisionem quia
in contrarium possit adduci textus cum
glossa xii q iiii Nam si platus potuit
acquirere ecclesie et neglexit seu potius
voluit sibi querere tenetur ecclesie ad
interesse ita dicit ibi glossa quod non ar
dicte l quidam Sed distinctio sua videtur
multum equa ut cessante dolo non
teneatur ac persona sua quibus te
neatur complere videlicet de c petrus
de immunitate de pe di ii hic que de
qualitate Cuiuslibet
Quesita per episcopum post conse
crationem sua sunt ecclesie
relinquenda hic dicitur et idem dicitur in alio
plato post mortem suam nam iste textus
potest intelligi de episcopo et tunc consecratio
sumitur proprie et presbiter debet exponi
id est episcopus per ea que dixi in c ple 2º pe
id est episcopus in quolibet rectore ecclesie et
intelligi in quolibet rectore ecclesie et verbum conse
cratio debet exponi id est ordinatio
Nota primo quia proprie episcopus consecratur
et presbiter ordinatur ut in c i de
sacra unc et quod ibi nota Casus

Solutio

No primo

2º no

3º

Dicit in gl

dicitur in hoc capitulo quod quicquid presbiter acqui
sivit a tempore promotionis sue post mor
tem eius remaneat ecclesie // Nota
primo ubi delinquat quod prelatus non
potest in ultima voluntate relinquere
bona acquisita intuitu ecclesie ad quod
c quia et c relatum in de testamentis / Secundo
queritur de verbo et cotidiana questione
quod mortuo prelato sepe oritur / inter pro
patrem successorem in beneficio et here
dem prelati super bonis acquisitis per
prelatum defunctum et ut procedat quod debet
intelligi quod non apparet nomine ecclesie bona
fuisse acquisita sed simpliciter prelatus
emit vel forte emit nomine proprio unde vero
sit ubi dicta acquisita in dubio quod referendum
pro ecclesia / Item hac questione multa fuerunt
opiniones Nam Goffredus tenuit quod possessor de
fendendus erat in possessionibus et
sic agenti incumbebat onus probandi per
lex xii q v c i // Alii distinxerunt an
prelatus fecerit mencionem vel non et pro
bant ultra comprehensa tractando presumi
tur pro herede ar m l si C de iure
deliberandi / Pro ecclesia presumatur pro ecclesia quia
prelatus fuit in culpa non constante
et verendo privatis rebus proprio et
ecclesie ar xii q i sciat manifesta / Alii
aliter primo an constat hic tria membra quod
constat prelatum aliquid habuisse tempore
sue promotionis / aut constat quod nichil
habuit / aut dubitatur Primo casu di
cit presumendum pro possessore et ideo
si habet illorum bonorum ecclesia incumbit
onus quod de redditibus ecclesie fuerunt
acquisita et procedat hoc casu pro opi
nione Goffredi // Secundo casu cum nil habuit tempore pro
motionis presumendum est pro ecclesia
ut in c i § eo posset tamen secundum
eum heres probare quod ex artificio vel aliunde
de intuitu persone bona illa acquisi
verit sibi tamen incumbit onus probandi
quia presumptio ecclesie habet intentum fundatam
ex presumptione iuris quo // Tercio casu cum
dubitatur dicit idem ut presumatur
pro ecclesia poterit tamen heres probare pre
latum illa vel alia bona habuisse
tempore promotionis / et cum hac distinctione
transeunt hic doctores et videtur in
compilasse dominus car ut refert in c

in officiis in ii i ubi vide de hac
materia Pro primo Ego in palam illum
articulum examino in repetitione c cum esses
in tractatu prius Et indubie credo quod hec
distinctio sit an non sit ... vera
nec quod primum membrum in textu non cum glo
ex ... iii q iiii c i ubi dicitur quod
si prelatus aliqua acquisivit presu
mitur prelatum acquisivisse ex bonis patrimo
nialibus et ecclesie unde debet fieri divisio
inter ecclesiam et heredem secundum quantitatem
patrimonii et veri beneficii non sola pos
sessione heredis vel ecclesie non hoc inspice
tur hanc presumptionem iuris et ideo scilicet
primo in dicto c cum in officiis Item considera
quod illud primum membrum alia ratione non
potest procedere quia enim si patrimonium erat
ita tenue quod ut nullo modo ex fructi
bus illa bona acquiri potuissent di
cit in ecclesia / quia enim si beneficium fuisset
ita tenue quod vix sufficeret ad alendum
propter eum et patrimonium erat satis
amplum Sic est hoc membrum indistincte
non procedit Item pone quod prelatus non
habebat patrimonialia Erat tamen doc
tor excellens et ex doctrina multa
lucrabatur Nam quando hoc casu debet
potius presumi pro ecclesia quam qui habebat
patrimonium / Item non apparet vero cum sepe
longe sit maior industria quam facultas
patrimonii ergo non debet onerari ad pro
bandum quod bona fuerunt quesita industria
persone ut tamen sit ideo presumendum
sicut in casu qui habebat patrimonium /
Nam si eadem debet esse ratio c cum
dilectus de consuetudine et l non possunt
ff de legibus Item est membrum non pro
cedit simpliciter sed aliter esset subdistin
guendum unde complectendo totam materiam
distinguo sic aut constat prelatum habu
isse patrimonium / aut non constat / aut
dubitatur / et hoc ultimo casu subdistinguo
quod aut dubitatur utrum habuit bona
ex quibus potuit acquirere illa de
quibus est contentio Aut numquam habuit
ut ista bona tempore sue promotionis de
quibus est contentio primo casu principali

si ꝯparat ex quibus redditibus emit
illa bona non est quo ad illa eccle
ex eis redditibus acquisita fuerunt ut
ar c acquirendum et quod ibi non est eo
Aut dicimus quia prelatus utebatur
patrimonio et rebus ecclesie et tunc si patri
monium erat sufficiens ad acquisitionem
illorum bonorum ecclesia uero suo nec in to
tum nec in parte et tunc presumitur quod habe
quia cesset hoc casu presumptio c i § ex
et per hoc tex c i et xvi q iiii aut ecclesia
quia ecclesia erat sola sufficiens pat
monium uero tenetur seu industria
persona et tunc presumendum pro ecclesia ut
in c i § eod. Si uero utraque erat suf
ficiens ad acquirendum in totum uel in
parte tunc fiet diuisio inter ecclesiam et here
dem secundum quantitatem patrimonii et
rerum ecclesie et pone sicut in simili ex
ecclesia habebat et et patrimonio et debet
prius detrahi quod prelatus rationabiliter
expendidit in persona sua et non
ecclesie nec debet deduci expense nimis
delicate et frigus quod hoc sumptus
ostendat ar c iii aureos presumptio
tunc insurgit quod de bonis ecclesie expen
dit in acquisitione bonorum et et
patrimonio et ex quo tunc percipiebat
fiet collusio equalis diuisio istorum
acquisitorum inter ecclesiam et heredem et
si unus percepisset de patrimonio maiorem
partem perciperet ex acquisitione Ita
dicit apte uelle tex in dec c i xvii
q iiii et expressius ibi glo et sentit
Immo in dec c cum in officiis et e
satis laudabile ut ex quo non ꝯpara
bat rationem de redditibus ecclesie sed
permisse utebatur cum patrimonio ꝯ
stat presumptio non capacior aliam
et intelligo hoc est si prelatus emerit
nomine proprio quia non est sibi credendum
ex quo ecclesie facultates confundebat
Et non apparet in quod presumptionem fuerit
conuerse Et idem per omnia dicendum quando
non habebat patrimonium sed habebat
industriam equiualentem eadem
ratione sed si non habebat patrimonium nec
industriam presumitur pro ecclesia Et
vide C. in auth. licentia C. de epi.

et de ubi non est dubium sentit i administra
toribus rerum secularium Ita dicit
ipse administrator erat pauper et
nichil habebat presumitur acquisiuisse
ex administratione Si uero tpalis et
reddebat rationem tunc presumitur acquis
iuisse ex administratione / industria ar
in l si defunctus C arbi quod notatur
tur quod ipsi dispensatoribus duorum ul
timo medio si dubitatur utrum bona
fuerunt ꝯparata uel habuerit ipse quod
inuentarium dico sicut quod si dubitatur an
habuerit aliquid patrimonii opi so
an et si fuit ante ꝯmunionem uel pro
tunc defendat possessorem in posses
sione sua sicut heres uel ecclesia et
sic singulariter loquitur tex et
glo si bene intelligatur in dec c i
xvi q v et hoc non sequitur c

Inquirendum

Empta per prelatum ex emolumen
tis ecclesie efficiuntur ecclesie licet pla
tus emerit nomine alieno
Casus statuit consilium remensis quod
aliquis presbyterorum de redditibus ecclesie
uel oblationibus ecclesie uel nomine fidelium
res aliquas comparauerit non nomine ecclesie
sed alieno ecclesia poterit res illas pe
tere si ꝯstiterit quod de bonis ecclesie fuerit
ꝯparate et ipse qui hoc fecit debet
puniri quia fecit non suo nomine ita
et alieno de facultatibus ecclesie
fraude facta dicit li n sacrilegium est
et presumitur
Nota primo quod rector ecclesie nec reddituum nec
oblationes nec data precipium possi
facit sua sed omnia cedunt utilitati
ecclesie Nota secundo quod licet presumptio prima
fronte quod res sit empta ex pecunia
illius alius nomine ꝯfectum fuit instru
mentum admittit hec presumptio probationem
in contrarium ad idem c si quis alteri
uel sibi quasi per totum Item nota
quod in subtractione reddituum ecclesie non
committitur simplex furtum sed etiam
sacrilegium ad quod vide s. oblatum
xii q i Et nota quod prelatus committit

ru̅ c̅ p̅ iclis dei̅ere
... testamentes et vltis
voluntatib̅

sacilegiu̅ et g̅uissimu̅ cri̅ie acqui
rendo c̅sanguinib̅us vel sibi de
redditib̅ eccl̅e / n̅o tam̅e intelligas
plam non posse c̅ferre sibi c̅petes
subsidiu̅ de reb̅ eccl̅e ymo p̅ orig̅
tenetur sibi q̅ aliens vt in c̅ no
sat lxxxvi d̅ et in c̅ i de coha
bi̅e et mulie̅ ſi non debet eis mi
trad̅e vt faciat eos diuites ſed vt
subueniat vt alijs indigentib̅
lxx q ij c̅ monemus In glo ij c̅ sic
No est casus in quib̅ res empta
ex pecunia alterius efficiatur illi̅
cui̅ erat pecunia vt c̅ milite et
more et ecclia̅ Et licet hi dicat
q̅ in eccl̅a n̅o probatur ius sed an̅
in ſp̅ano magis hoc habet qui
mune est mutuata l̅ mune ff
de legi iij ſat huic p̅bat pe in c̅ i
d̅ eo et c̅ i j ti i / et q̅d hoc tenet
ex p̅ glo am̅ c̅ similis et c̅ in dib̅
allatis in glo Quippe̅ c̅ ead̅em
huic p̅ced̅ in quolibet clerico quia
p̅uilegiu̅ tributu̅ clerico / q̅a p̅ui
legiu̅ tributu̅ militi seculi extedi̅
ad militem dei vt n̅ot glo et bar
in l̅ miles ff de re iudi d̅ud in c̅ i
de clero egro et vide ad materia̅
quod no̅ Cy in l̅ ſi vt p̅omis et l̅
im̅ C de rei ven ſequitur c̅ ſi qs
sane

Si quis sane ...

meliorac̅iones ſc̅ p̅ plat̅u
in rebus eccl̅e ſunt sue in p̅ita eis
c̅dimittat b̅nfitij sed de his
testari n̅o potest / h d̅ p̅m intellam
satis n̅otu̅ vale posset intelligi
vt j dicetur Casus statuit galu
toleramus vt ſi quis clericis p̅ sua
sustentatione in t̅ra eccl̅e vinea
aut agella fecerit meliorado t̅ra
eccl̅e possideat ea vsq̅ ad mortem
et tu̅c eccl̅e restituat nec iure testa
menti aut alio iure successionis alic̅
relinquatur nisi forsan ep̅us velit
ea assignare alic̅ ad tp̅s p̅ seruic̅
ijs eccl̅e p̅stit̅ No̅ p̅mo q̅ cl̅icus
seu rector eccl̅e potest vinea̅ pla
tare in reb̅ eccl̅e / n̅o tenetur
g̅o p̅stise vti rebus eccl̅e in sta
tu suo / n̅o tenetur g̅o p̅stise

vti reb̅ eccl̅e in statu suo / sed pt̅ meli
orando formam duiditatis et qualitatis
rei / No̅ s̅o q̅ ſi platus industria p̅one
sue facit rem eccl̅e meliorem n̅o pt̅
repet̅e q̅d impendit ex industria sua ſed
cedit eccl̅e Credo tam̅e q̅ ſi plam ex
p̅uiomalib̅ suis i̅pedit aliq̅ in reb̅us
eccl̅e no̅ sua c̅templatione sed eccl̅e q̅d
c̅pauit ipse autem hec repet̅e id q̅d
i̅pendit de suo Ad hoc vide tex n̅o
in glo xij q iij c̅ ij Aliud n̅o q̅ p̅o
seruicijs impensis eccl̅e pt̅ ep̅us alicui̅
possessionem ipius eccl̅e ad vita̅ c̅ce
de̅ fac ad id q̅d d̅ixi i c̅ q̅ tuas de do
nacione In glo i in fi ex hac glo colli
git̅ duo intellc̅ ad tex c̅ 3o intellc̅
n̅obil' q̅ ponit Jmo. li vt intelligat̅
q̅ rector eccl̅e in t̅ra inculta̅ sua
industria et laboribus seu expensis
c̅plantauit vinea̅ vel redduxit ad
cultura̅ causa sustentationis sue vt
lic c̅uenietur p̅mod b̅nficio esse vel
delicti h' in t̅ria sibi relinquetur vsq̅
ad obitu̅ sui Aliud in n̅on vt i̅fert
ipse ... tene p̅m quia c̅ fac huiusm̅
et vo̅ c̅pom̅ et in c̅ ad aures de reb̅
eccl̅e no alie̅ In glo ij ibi q̅ n̅o pt̅
cl̅icus No̅ glo singularem in abuc
ducto p̅nd̅o q̅ quilib̅ cl̅icus qualitercu̅q̅
sit b̅nficiatus non facit fructus b̅nfi
cij suos vt de ipis possit testari sed
sibi ... licet eis ad vsum cotidianu̅
Et ad licte q̅ glo multis c̅tualuit ap
ome q̅ est in c̅ p̅nti de offi ordi li
vi distinguens inter cl̅icu̅ h̅ntem admi
nistrationem et cl̅icu̅ simpliciter b̅n
ficiatu̅ vt c̅ canonici qui non dicuntur
h̅re administrationem eccl̅e / p̅mo casu
voluit q̅ cl̅icus c̅parentur vsu fructua
rio i vita et sic possit donare de re
bus eccl̅e moderate tn̅ vt i c̅ ceterum
de donac̅ nisi fruitur vo̅ c̅paratur vsu
fructuario quia non pt̅ aliqua donar̅
intuitu elemosine vt in c̅ quia
et in c̅ relatum l̅ ij j ti i No̅ h̅ns
vo̅ administrationem c̅paratur vsufruc
tuario et in vita et i morte licet sic
vt de ill' redditib̅ restitui posset
et dicit q̅ hec opi hostiensis et Innoc̅

et sic transit ibi Jo an in glo sua sed
illa glo multis michi placuit nec
probatur aliquo iure. Nam solum fundat
quod e requisisti in § i ti prox quod e s
bn ponderetur poterit fieri contrarium nam
ibi solum dicitur quod si aliquid relin
quitur non habenti administracionem sed
simpliciter beneficiato presumitur relic
tum intuitu persone et non ecclesie et sic
non acquiditur persone et non ecclesie nichil
dicit de re acquisita intuitu ecclesie si
potius probat contrarium nam cum fun
detur super presumptione ergo si constaret
quod in relictum beneficiarij fuisset sibi relic
tum ex debito beneficiato et non persone et
sic non posset disponere ad libitum ergo
est dicendum in reddentibus quiecien
tibus ex beneficio et quod hoc allego tex
expressum in § fina cum i no habenti
bus administracionem et dicit quod prebende
cum prouidant ex rebus ecclesie non dan
tur clericis simpliciter vt faciant quod
velint de redditibus sed vt primo ne
cessaria recipiat pro se et si quid super
est expendat in eius vtilitates ecclesie
nam quemadmodum in alijs rebus ecclesie dis
ponitur per habentem administracionem ita
et in istis cum sint res ecclesie si fuerunt
diuise per prebendas et comodius perci
perent natura ad idem vide glo vij
q i c res que dicit quod si clericus emit ex
equitate de redditibus ecclesie est ecclesie et
non proprium vide te Archidiaconum in plu
ribus in precedenti vbi dicit quod predecessor de alienatis
contrarium promissum est non inuenias et
potest ibi archidiaconus vnde opinio sanctus pericillo
non quia secutus Jo de lig in cle grauis
de restitutione dicens quod si beneficiatus ex
pendit redditus beneficij voluptuose
tenetur ad restitucionem quod non habet ergo
clerici liberam administracionem et dispen
sacionem fructuum beneficij sed bene
dispensando vide larg quod dico in
repeticione dicti c cum esses vbi eam
vltra alios prosequor. quod cotidiana
et est quedam in ordine Nunc ponit pos
sit dari clericis potestate testandi de
rebus acquisitis intuitu beneficij
sequitur &c

Continuatur per duobus modis primo
sic visum est de dispositionibus in rebus
restabat videre de vltimis voluntati
bus vel sic dictum visum est de peculio
clericorum sed quia dubitatur per hoc
de omni peculio valeant clerici condere
testamentum ideo subditur hec rubrica. Sed
cum rubrica exponitur de superflui
nam sufficiebat dicere de testamentis
cum comprehendit in se vltimam volu
tatem est enim mens testatoris iusta
eo in precedenti sic etiam sufficiebat dicere
de vltimis voluntatibus quia vltima
voluntas comprehendit totum. Solutio dicit Jo
an quod fecit hoc auctor ad maiorem
declaracionem intencionis tu dic clarius
quod testamentum proprie sumptum non comprehe
dit in se omnem vltimam voluntatem
quia testamentum est mentis voluntatis ius
ta sentencia de eo quod quis post mortem
suam velit fieri cum heredis institucione est testamentum
vt l i iuncta glo ff eo vnde sine heredis
institucione est testamentum institutum de lege
ff an heredis et per quod non comprehendit
testamentum codicillum quia in codicillo
non potest dari hereditas C de codi l
si idem non comprehendit etiam donaci
onem mortis que est quasi vltima volu
tas vnde cum auctor esset tractaturus
non solum de testamento sed etiam de alijs
vltimis voluntatibus merito subiecit
vltimam partem rubrice et quia vl
tima voluntas comprehendit testamen
tum quia non omnis voluntas vltima est
comprehendit testamentum merito ad maio
rem declaracionem posuit hanc rubri
cam duplicatam pro declaracione mentis
et vt prime lex honor assit quod
qui sententiant per quod non primum fuit
testamentum. Sed ex edicto de testamento est prohi
bitorium omnibus eximptis testandi qui
non sunt prohibiti non glo et insolidum
in l si quis ff eo sicut de testamento
edi C expendique vbi plene nota
An queritur quod hec facultas testandi
sit hominibus quasi natura concessa
et testamento disposuit in eo tempore quo non
est securus dominus nam testamentum morte
confirmatur c cum in arte de cele

Videndum est primo quid sit testamentum vnde dicatur qualiter conficiatur quot sint eius species quot
testes requirantur in eo quales possint testamentum qualiter confirmetur vel infirmetur et quis
vltime voluntatis effectus. Testamentum est iusta voluntatis nostre sentencia de eo quod quis post mortem suam
quidem fieri velit vt ff eod ti l i et dicitur codicillus est vnde quidem intestamento de toto suo
patrimonio disponit vel excludat codicillum et specialis clausula vt si hec non valeat quod saltem
heredes instituit in re certa vel partem et si aliquis non disponit de toto suo patrimonio vnde
vij specialiter heredem toto capiet et pro parte toto generaliter vt ff de heredibus instituendis l si
quis ita disponit et C eod ti l quotiens